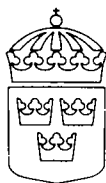

Utrikesutskottets betänkande

1985/86:19

om internationellt samarbete mot AIDS

UU
1985/86:19

Motionen

I motion 1985/86:U529 hemställs att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförs om internationellt samarbete mot AIDS.

Motionens motiveringar återfinns i motion 1985/86:So477 om åtgärder mot AIDS. Det heter däri bl. a. att internationellt samarbete mot AIDS är inte minst från forskningssynpunkt. Ett fritt utbyte av informationer om resultat av forskningsprojekt från olika delar av världen är nödvändigt för att optimalt utnyttja kunskapen.

Sverige bör ta initiativ i FN:s organ för att intensifiera arbetet för att hejda sjukdomen AIDS. Det bör finnas förutsättningar för ett gemensamt nordiskt handlingsprogram i frågan. Motionärerna anför också att de industrialiserade länderna har ett ansvar för att hjälpa u-länderna i deras arbete för att hindra sjukdomen.

Bakgrund

Det internationella samarbetet inom FN mot AIDS bedrivs huvudsakligen inom världshälsoorganisationen WHO, som under det senaste året snabbt kunnat finna former för informationsutbyte om och åtgärder mot AIDS. WHO:s program koncentreras på följande områden, nämligen utbyte av informationer mellan medlemsstaterna, utarbetande av rekommendationer och riktlinjer, testning av utrustning för diagnosticering med särskild tonvikt på förhållandena i u-länder, rådgivning till medlemsländerna inför utarbetande av nationella AIDS-program, rådgivning beträffande hantering av blodbanker samt inte minst koordinering av forskning, särskilt när det gäller vacciner och andra motmedel. I nuvarande stadium är insamling av informationer om sjukdomens och smittans utbredning och spridningsvägar särskilt betydelsefull.

Under perioden fram till och med år 1985 deltog ett sjuttiotal länder i WHO:s rapporteringssystem. Från dem har sammanlagt drygt 17 000 sjukdomsfall rapporterats, varav över 15 000 från Nord- och Sydamerika, ca 1 400 från Europa och endast ett tjugotal från Afrika. Statistiken torde inte återspegla det verkliga läget. Endast ett afrikanskt land hade under år 1985 lämnat uppgifter till den ovan redovisade statistiken.

WHO:s rådgivning till medlemsländerna omfattar bl. a. utbildning av

personal för diagnosticering och annat laboratoriearbete samt seminarier och utbildningsinsatser av olika slag. En särskilt betydelsefull del av det samarbete WHO organiserar består i ett nät av forskningsinstitutioner som håller regelbunden kontakt med varandra och utbyter information av medicinsk art. I detta nät – network of collaborating centres – deltar ett antal av de främsta institutionerna på det virologiska och epidemiologiska området i bl. a. USA, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Australien, Singapore, Storbritannien och Japan, sammanlagt ca 15 institutioner. Från svensk sida ingår statens bakteriologiska laboratorium i Stockholm (SBL).

Utanför FN-systemet bedrivs regionalt samarbete, bl. a. inom Europarådet, som med Pasteur-institutet i Paris organiserar utbildning av laboratoriepersonal. Inom Nordiska ministerrådet pågår förberedelser för ett nordiskt samarbete på området. Under Nordiska rådets nyss avslutade möte i Köpenhamn lämnades en redogörelse för de nationella åtgärder som hittills vidtagits i medlemsländerna. Nordiska ämbetsmannaorganet för narkotikafrågor skall i april hålla en konferens om AIDS bland narkotikamissbrukare. Även Nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg kommer att stå för en nordisk konferens i ämnet under senvåren. Slutligen kommer nordiska socialpolitiska kommittén att i april – bl. a. mot bakgrund av diskussionen i Nordiska rådet – att diskutera åtgärder mot AIDS, vilket ämne skall behandlas av det nordiska socialministermötet i Island i juni.

SIDA utreder för närvarande sina möjligheter att bl. a. i samarbete med SBL ge bistånd på AIDS-området. Inom SAREC studeras möjligheter till projektsamarbete med ett afrikanskt land.

Utskottet

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen pågår redan ett relativt omfattande internationellt samarbete inom FN i AIDS-frågan. Det är koncentrerat till WHO, vilket bör vara det FN-organ som är bäst ägnat åt att leda denna typ av verksamhet. Därutöver har etablerats ett regionalt samarbete, såsom inom Europarådet och, ehuru på ett inledande stadium, inom Nordiska ministerrådet.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att AIDS är en sjukdom av sådan natur att ett internationellt samarbete ter sig oundgängligen nödvändigt. Det gäller självfallet de vetenskapligt-medicinska aspekterna av sjukdomen. Det gäller också de biståndspolitiska. Många u-länder har behov av stöd utifrån för kartläggning av utbredningen av AIDS, för diagnostisering och för spridning av information om lämpliga motmedel. Det är därför värdefullt om SIDA och SAREC vid behov kan erbjuda svenskt bistånd på området.

En viktig uppgift för det internationella samarbetet är enligt utskottets mening också att medverka till en ökad insikt i alla länder om sjukdomens allvar och spridningsrisker. På senare tid har ytterligare stater i Afrika börjat delta i informationsutbytet och visat ökad medvetenhet om problemet. En beredskap till beslutsamma åtgärder är nödvändig i alla länder om den hittillsvarande snabba spridningen av AIDS skall kunna bromsas.

Utskottet utgår från att regeringen gör vad som den finner möjligt för att intensifiera det internationella samarbetet mot AIDS och får med hänvisning till det anförda anse motion U529 besvarad.

UU 1985/86:19

Utskottet hemställer

att riksdagen förklarar motion 1985/86:U529 besvarad med vad utskottet anför.

Stockholm den 18 mars 1986

På utrikesutskottets vägnar

Stig Alemyr

Närvarande: Stig Alemyr (s), Karin Söder (c), Sture Ericson (s), Carl Bildt (m), Axel Andersson (s), Maj-Lis Löow (s), Margaretha af Ugglas (m), Bengt Silfverstrand (s), Karl-Erik Svartberg (s), Rune Ångström (fp), Sten Sture Paterson (m), Gunnel Jonäng (c), Maj Britt Theorin (s), Hadar Cars (fp) och Oswald Söderqvist (vpk).

